

Volný trh se službami v nedohlednu

27.dubna 2005 Jitka Krčmářová

Volný trh se službami je jednou ze čtyř proklamovaných základních svobod v rámci Evropské unie. Je však tato svoboda skutečností? Krokem správným směrem v této věci se zdála být takzvaná Bolkesteinova směrnice, tedy směrnice o službách. Tento legislativní počín, prvně prezentovaný ještě za fungování Prodiho komise v lednu 2004, má z právního hlediska za cíl zpřehlednění a především sjednocení legislativy týkající se trhu se službami, s výjimkou oblasti bankovníctví a zdravotnictví. Tato odvětví služeb již mají svou liberalizační právní úpravu, která nebude novou legislativní normou měněna.

Z hlediska obsahu směrnice je význam daleko zásadnější. Předložený dokument komise pro vnitřní trh by měl přispět k faktické liberalizaci trhu se službami. Nejrůznější přetrvávající omezení ze strany jednotlivých členských států, respektive různé právní úpravy podmínek pro poskytování služeb vedou k tomu, že skutečný volný pohyb služeb je v nedohlednu.

I přes skutečnost, že je současný šéf komise pro vnitřní trh, irský komisař Charlie McCreevy, velkým stoupencem liberalizační směrnice, návrh směrnice na březnovém summitu nejvyšších představitelů zemí Evropské unie dostatečně neobhájil. Summit konstatoval, že směrnice plně neodpovídá požadavkům a má být přepracována v rámci probíhajícího legislativního procesu.

Co je tím kamenem úrazu celé směrnice? Je jím tzv. "princip země původu". Tato formulka se stala strašákem mnoha členských států EU-15 a především pak Francie a Německa. Princip je založen na možnosti poskytování služeb v kterémkoli členském státu EU dle legislativy země původu poskytovatele. V praxi to znamená, že např. český kadeřník bude moci poskytovat své služby ve Španělsku na základě svého živnostenského listu vydaného v České republice a to bez nutnosti jakkoli dále prokazovat své oprávnění k výkonu této služby. Obava shora zmiňovaných států je obrovská. Již nyní se Německo či Francie potýkají s velkou nezaměstnaností a liberalizace trhu se službami by již tak neutěšenou situaci ještě zhoršila. Francouzský prezident Chirac svou nesmiřitelnou pozici vůči směrnici dokonce veřejně deklaroval při vyhlášení termínu referenda o Smlouvě o Ústavě pro Evropu a apeloval na nutnost její úpravy.

Směrnice tedy bude přepracována a upravena na nátlak Francie, Německa a dalších států. Jen stěží lze očekávat, že povede ke skutečné liberalizaci. Myslím, že se zas utopíme ve změti výjimek, přechodných opatření a ústupku, což je pro unijní legislativu typické. Z původního dobrého záměru nám tedy možná zůstane pouze název.